

PŘED OSMATŘICETI LÉTY A NYNÍ.

(Píše Jan Horák z Farwell, Neb.)

Za nedlouho se mně vysvětlilo, nač mě můj vozka v dále upozorňoval. Byla to jakási rudá zář, která se pozvolna začala zvětšovat, až pojednou vyšlehl z ní řísný pláminek, který se mohutně začal zvyšovat rovně k oblakům hustým dýmem promíšeným. Nyní můj zrak byl teprve upřen v místa, odkud onen oheň začal vstávat výše šlehati, takže to netrvalo dlouho a celá krajina hezky daleko se ozářila. My ale pořád jeli tím samým směrem, odkud ona zář vystupovala. Čím blíže jsme se však k záři přibližovali, tím více jsem pozoroval, co by to asi tam mohlo být. Pojednou onen temný dým přestal vystupovat, takže okolo ohně bylo lépe vidět. Tedy jsem začal pozorovat, že se něco okolo ohně mihá, ale určitě jsem posud ještě nevěděl, co to asi jest. Az když jsme se přiblížili, tak jsem teprve začal rozpoznávat, že jsou to lidské postavy. Jistým jsem však ještě nebyl, poněvadž tam byly hezky velké stromy, tak že nebylo poříd dost dobře vidět. Netrvalo to dlouho, když jsme se přiblížili skoro až k samému ohni a tu se mně teprve v hlavě vyjasnilo, ha spíše, abych tak zkrátka řekl, skoro zatmělo. Když jsem totiž spatřil, že jsou to rudští aneb indiáni, o kterých jsem četl v staré vlasti, jak umějí pěkně bílý lid skalpovat. A ostatně který Indián prý měl nejvíce skalpu už sebe, ten byl nejvyhlášenější hrđina. Tu mně začala hned naskakovat husi kuže po těle, a již jako bych viděl v mých očích, jak ten jeden, největší rudoch již po mně sáhá. Po chvíli však jsem se přece tak drobet uklidnil a začal jsem pozorovat lépe celou skupinu povykytujících rudochů. Někteří seděli opodál onoho ohně a asi dva sfourali něco v ohni. Myslím, že si pekli nějakou zvěřinu k večeru. Jeden z rudochů vstal a šel přímo k nám, eo však chtěl na mém vozkovi, jsem nevěděl, ale myslím, že chtěl kurlavý tabák, poněvadž držel v ruce dýmku a stálo na ni ukazoval. Ale špatně pochopil, neb můj vozka nekouřil, tak jen krčil ramena a kroužil hlavou, že žádny tabák nemá; načez se milý rudoch obrátil a něco mumlaje, odcházel, kdežto my jsme se zase zvolna začali ubírat dále. Mně začaly napatat všelijaké myšlenky, kam mě to vlastně ten člověk zaveze, nebyl jistě jáne tak téměř celý den a již byla eira tma, však my ještě neustále na cestě. Z toho ze všeho jsem dostal notnou žízeň, a pak na mne začala též jít dřinota, jakmile ale jsem si vzpomenul na onu skupinu rudochů, hned mě dřinota přešla. Raději bych býval s bryčky skočil a utekl, ale kam? To byla ta otázka! Tak jenom jsem musel pěkně zticha sedět, a vzpomínat na mé minulé časy.

Nevim, jak dlouho jsme ještě jeli, aneb jak daleko jsme ujeli, ale dobře vím, že jsme ujeli ještě notný kus cesty, nežli jsme přijeli na místo. Světla nebylo nikde vidět, až když jsme přijeli ku samému ohni. Že to nebyl žádný "půrk" nádherný, to si může každý sám představit. Vždyt to teprve byl začátek osazování zdejšl krajiny, takže každý stávek, jak mu jeho finanční poměry dovozovaly. Někdo stavěl z rdnu, aneb z vepřoviny. Některí zase vykopali jámu a dali na to všelijaký vřeh a byl taky barák. Ale ať to bylo jak chtělo s těmi baráky, jenom když jsme byli již dnoa.

Kouč jsem neopráhával, poněvadž jsem ještě nevěděl jak. Co tak otvílku stojím poblíže bryčky, obličej se kolem sebe a pozoruji, jestli bych ještě nespátril emu zář, a níž ti rudští tábořili. Ale maruó bylo naplnění mého

zraku, nebylo téměř po záři nikde ani památky. V tom však vyjde ženitina s děckem v náručí a kráčí přímo k nám. Byla to manželka mého nastávajícího pána. Jen tak několik slov mezi sebou vyměnili a již se obrací domácí paní a a bře mě za ruku, abych ji následoval.

Něco mi sieď pravila, ale já ji nerozuměl. Šel jsem tedy s ní do obydlí, tam si usedl a očekával jsem svého pána, až on přijde.

(Pokračování.)

NAŠE NÁVŠTĚVY.

V pátek, 24. prosince, návštěvou svojí mile potěšil nás v závodech dobrý příznivec "Pokroku", p. Vác. Balák, pokročilý rolník od Howell, Neb. Přivele Baláka provázeli dva statní junáci a na otázku, kdo oni jsou, pan Balák pravil, že jeho synové, Eda a Jan, z nichž zajisté má radost. Dále s námi sdělili, že do trhu zdejšlho přivezli káru hovčívho a jednu káru vepřového dobytka, za něž stržili uspokojivou cenu, vzdor tomu, že by též byli více přijímali. Zároveň prohlédli si zařízení naší tiskárny a pravili, že máme skutečně vše pěkně zařizeno, ty stroje prý vykonávají práci obdivuhodnou. Pan Balák dále pravil, když už jako jest v Omaze, že si obnoví na oblibený mu "Pokrok" předplatně, s tím ale rozdílem, že nyní bude si přát "Denní a Nedělní Pokrok" odebrat, ježto velice se mu líbí; mimo to ale pan Balák si též předplatil na "Česko-Americký Venkov", o němž též pochvalu slyšel a za premií si vybral krásnou nástennou mapu, s užitečnými popisy léčení nemocí koní a vepřového dobytka a k "Pokroku" vyvolil si krásný šief "Dandy" soubor.

V pátevní známého krajana, pana Václava Bláhy, navštívilo nás v pátek sextetto chorvatských tamburašů, kteří pod řízením Coit Lyceum Bureau z Clevelandu, O. konají cestu po Americe a právě navštívili celou řadu osad v Nebraskae. Pán Bláha seznámil se s námi v Ord, Neb., při příležitosti jimi tam pořádaného koncertu a nabídl se jim, že provede je po Omaze, až přijedou sem strávní vánoční svátky. Jsou to velmi inteligentní mladí muži, kteří dosti dobře hovoří česky a bylo po nás opravdovím potěšením chvílenku s nimi v hovoru strávit. Jména jejich jsou: Mike Crnčić, Vid. Hribar, Rudolf Crnković, John Gayski, Petr Savič a Josef Zinič.

V úterý, 21. prosince, navštívili nás v tiskárně p. Vác. Fremí, v dobrých poměrech stojící si rolník od Dennison, Ia. Pan Fremí jest dlouholetým odběratelem "Pokroku" i "Česko-Amer. Venkova", kteréžto časopisy, jak s námi sdělil, vždy se zálibou pročítá; jest vůbec milovníkem četby a tu, aby měl čerstvější zprávy, předplatil si nyní na "Denní a Nedělní Pokrok" a za premií vybral si krásný soubor ku šif, který věnuje některé své děti. — Dále s námi p. Fremí sdělil, že do trhu south-omazského přivez káru prasat, za něž, vzdor tomu, že cena vepřového dobytka poklesla, přece \$6.25 za sto liber stržil. — Ježto jest to před svátky, tu zároveň s p. Fremiem přijeli syn Karel a Margareta, Blanche a Marie, dcery, které zvláště různé nákupy zde učinily, což ovšem je snadným, když tatínek má plně kapsy peněz a dětem svým přeje. Nejvíce ale asi ze všech zboží do vybavy si nakoupila sleč. Blanche, která po novém roce bude se vdávati. Pan Fremí, zajisté dobročinný kraján, složil u nás \$1.00 ve prospěch Národního Sdružení a později přispěje ještě. Na odchodu p. Fremí též počastoval nás personál, začev má děkujeme a jako on nám i my jemu a jeho et. rodině přejeeme veselé vánoce a šťastný nový rok!

OSUD ČESKÉ MLUVNICE V PRAZE.

Trefně o této záležitosti píše v roce Husově stručené, ale vystižné vešterník "Právo Lidu" z 5. listopadu takto: "Žádný národ na světě nezachází se svou mateřštinou tak ledabyle, jako Češové a žádný Čech nemluví tak mizerně česky, jako obyvatelé královského hlavního města Prahy. Špinává jako vltavská voda, nevkusná jako letošní mola a hrubá jako moutno nejmohodnějších operet, znamená pražská čeština pravou esenci jazykové nesprávnosti. Jen sáko 42-centimetrový granát... Co vůbee hned na první ráz zaráží, je nedostatek smyslu pro rozdíly pādů. Nominativ a akusativ — pád první a čtvrtý — plete si Pražák s největší ležérností. "Viděl jsem dva vojáky" — to Pražák ani trocha netrkne. Chůva ztratila v parku své v věence a hledá je: "Hledám dva maličké chlapečkové", hlásí svou bolest strážníkovi. "Koukej, táhle letějí" nāký divný pták", tento jazykový barbarismus, nad nímž posluchačů pūká srdce, je v Praze docela obvyklý.

Neméně běžné jest uvozování geniativ — druhý pád — podle německé předložky "von" českou předložkou "od": "To je bratr vod mý kamarádky"; "to je fotografie vod paní X V." I německé "von" je v těchto případech zcela nesprávné a německý filosof Schoppenbauer si velice na tento zlozvyk svých krajanů stěžoval; ale v češtině "od" tam, kde se docela dobře můžeme bez něho obejít, přímo rve uši. Ten nešťastný genitiv je ostatně trýznivě pražským ústy i jiným způsobem. "Metrák uhlí, třř kila dřívje, břeek z vejecje" — to přece můžeš slyšet v Praze několikrát denně.

Nejhorší je, začne-li však Pražák mluvit spisovně, aniz to dovede. Na schůzích a v hostincích nashřbí člověk velice hezký materiál. "Vážené pánové," zahájje řečník svůj diskurs a skončí, že bude musit národ "rozhodně zakročít se svými poslanciemi", aby se to neb ono uskutečnilo. — Na nějakou koneovku se přece nebudeme příliš ohlížet. Délka a krátkost slabiky v pražském hovoru někdy přímo bolestně kontrastuje s kvantitou slabik v češtině správné. Póle, dôle, móre, Bóze — nad tím se už ani nikdo nepozastaví. "Ježíš, to bolí", slycháme přece velmi často. "To sem dostal vod naší mutry"; "koukej, to je legrační frajle". Počet příkladů bychom mohli rozmnožit do nekonečna. Překrásný je pražský zvyk, končit substantiva koneovkou āk: "Karlák, Pankynák, Tylák", to ještě ujde; ale "Representák, Lidák, Strělak" působí ještě jako vitriol i na lidi méně citlivé. Ale mluvití nebo psát o tom nijak nepocháábá. A typické "pražské-dítě" na podobné náčky "vezme šluka" (také pražská specialita) a řekne vám

OBTÍŽNÁ PRÁCE V KAMPANĚ V TYROLSKU.

Rakouská vojska budují stez ku na boku hory v Tyrolsku, aby získali úcovou šíu k útoku na italská vojska.

unuděné: "Co chtějí říkat? Nedovodou se bavít na fákou solidnější fazónu!"

VLIV HLADU NA DUŠEVNÍ ČINNOST.

Ve válce se nezbytně přihází, že výživa některých oddílů vojska nemůže se díti vždy pravidelně; stává se tak hlavně v vítězných oddílech, pronásledujících poraženého nepřítele do únavy, za nimiž nemožou spěchatí zásobovací oddíly tak rychle, jak by bylo žádoucí. Proto je nyní dvojnásobně zajímavá, znáti následky hladu. Při vědeckém vyšetřování duševních stavů, jež se dostávají následkem absolutní, nebo částečné zdrženlivosti v jídle, nutno rozlišovati různé způsoby zdrženlivosti v jídle. Především dobrovolnou zdrženlivost na podivnanou, jako u umělců v hladovění, pak nucenou zdrženlivost v jídle při nemocech, jako akutních horečkách, hysterií a akutních duševních poruchách, dále hlad z bíd, drahoty, hlad následkem ztroskotání, zasypání v dolech a jiných neštěstí, řídké případy hladovění v úmyslu sebevražděném, a konečně postněné se z důvodů náboženských. Jednou z nejzajímavějších kapitol tohoto hrůzného thématu je studium přechodného kílenství po dlouhém hladovění, jako při ztroskotání. Právě u trosečníků byla často provedena bezvadná vyšetřování, protože mezi trosečníky často byli lékaři, kteří se o podobné případy zajímali. Celkem možno vyvozovati tyto důsledky vlivu hladu na duševní činnost: Netrvá-li zdrženlivost příliš dlouho, a zvláště, je-li dobrovolná a ze zvyku, nastane zvýšení činnosti duševních sil a hlavně fantazie. Je-li zdrženlivost prodlužována, nastane změna charakteru a chování hladovícího člověka, jež se projevují zvláštní podrážděností, neobvyčejným sobectvím a dokonce i ukrutností. Zároveň ukazují se zjevné duševní poruchy, částečné ztráta paměti, vůle a sebeovládání a sklon k náhlým, nepřekonatelným impulsům. Ve vážnějších případech stupňují se duševní poruchy silně zvláště v noci, projevují se nespavostí, hallucinacemi a nebezpečnými pudy. Objevují-li se duševní poruchy i ve dne, je případ na nejvyšší vážný a nebezpečný. Při nepřetržitém hladovění může člověk pod vlivem stálých hallucinací a nepřekonatelných impulsů spáchat činy, které už kolikrát udělily svou hrůzu. Od vyšetřování duševního stavu takové osoby závisí pak, může-li býti ještě čímna zodpovědnou za své činy, a smělí býti za ně trestána. Protože však obvyčejně nelze vyšetřiti duševní stav pachatelův v době činu, je pro kriminalistiku velice důležitá, znáti vliv hladu na duševní činnost. Možno dobře přirovnati duševní stav následkem opilsti k duševnímu stavu následkem hladu; v obou případech jest stejná porucha inteligence, morálky a chování. Jak klinická, tak pokusná fakta ukázala, že ná-

LEDKY NADMĚRNĚHO POŽITKU ALKOHOLU VE MNOHÉM PODOBÁJÍ SE NÁSLEDKŮM DLUHÉHO HLADOVĚNÍ.

Jerusalem ozbrojeným táborem.

Athény, 26. prosince. — Missionský, který právě vrátil se ze svaté země, prohlašuje, že následkem turecko-německých příprav pro vpád do Egypta, město Jerusalem proměněno bylo ve vojenský tábor, v kterém nalézá se v přítomné době na 100,000 vojáků. Všechny kláštery proměněny byly ve vojenské nemocnice. Nová armáda, která má podniknouti vpád do Egypta, bude řízena Němcem, generálem Trussemperem.

Co stojí Evropu válka.

Amsterdam, 26. prosince. — Francouzská poslancská sněmovna zvíděla od vládních úředníků, že přítomná válka stála již Francii plných \$5,200,000,000 a její nepřátele \$9,000,000,000. Všechny válčící země v Evropě, dle výpočtu zdejších statistiků, vymovaly na válku od její počátku \$39,000,000,000. Jak mnoho nákladu vyžadá si ještě válka, není možno předvídati.

Na prodej. Jsem nucen prodat 80 akrů pozemku v české osadě Prague, Ark.

10 akrů vzděláno, dvě menší stavby a studně; 20 akrů ovesnáho, ostatní les, kdež je hojnost vysokého dubového, ořechového a borového dřeva, kteréž může se dobře zpracovat. Cena 1,500; polovic hotově, zbytek na 10 let. V osadě je 30 rodin, každý obchod, pošta a železniční stanice. Dobrá příležitost pro člověka s menším kapitálem. Další sdělí: **Fr. Kajš, R. 13, Rossville, Kans.** — Advertisement 1-23-22.

Hledá se Johan Veneček. Hledá ho jeho bratr Vencel Veneček, Banner, Canadian Co., Okla., R. 2.

Advertisement 1-23-3p.

Hledá se starší žena, která by byla volna opatřit dvě dítky a vésti domácnost pro jednoho člověka — třeba na celý rok. Hlasný plat v řáděho krajana. Hlaste se u: Dakotský Pokrok, Tyndall, S. D., pod značkou 8.

POZOR! Ten vojínů relinkviement, který jsem dříve oblašoval, dosud není prodán; je hoděn \$2,000; můžete ho dostat za pouhých \$700. Též jest tu eelá školní seke, buďto na pět let ku pronajmutí za 5 centů akr na pastvu, nebo 30 centů na pole, anebo na prodej na 18 let — 6 procent hotově, 10 procent kupní ceny. Páda jest velmi dobrá černá ornice a rovina; pošta, telefon. Též 160 akrů za \$12 deodová vedle. Žádné jiné komišn více, vše vám zařídím. **Jan Znamenáček, Irover, Weld Co., Colo. — Advertisement 22-2pd.**

Kavárna a Restaurant SLAVIE

Pravé české kuchyně. Krajanům zavítáním do Omaha mihu posloužiti čistými pokoji. Vše úplně nové zařizeno. Igoti "Pokroku Západu." **FRANK BOUTIN, majitel.**

MALÝ OZNAMOVATEL

Pod tímto ohlášením uvetejše jeme ržák menš oznamení jako: Přijme se — Prošá se — Koupi neb vymění se — Hledá se — atd. Za oznamky v Malém Oznamovateli počítáme za jedno uvetejše 1 cent za každé slovo — každá řádice počítá se též za slovo. Mají-li dotazy býti adresovány na administraci, oznamovatel musí počítovně sám hraditi. Oznamky uvetejše se jen tehdy, je-li obnos přílože — jinak obnos nepovímanuty. — Menšib oznamek net za 25c nepřijímáme. Napiste si oznamku jesté dnem, spočítejte slova a díle toho, kolikrát přejete si oti oznamku uveřejněnou, obnos přílože a nám zašlete. S výsledkem jesté budete více než spokojeni. Dpoyaj adresujte na: **Pokrok Publ. Co., 1417-1419 So. 13. Str., Omaha, Nebraska.**

MÁM NA PRODEJ PŘES 30 LOTŮ

v novém přidavku, mezi Dorcas a Martha a mezi 5. a 8. ul., od \$400 do \$750 a též 9 domů od \$1,300 do \$3,500, na mírné splátky. Několik krajanů si tam již loty koupili a přibytky postavili. Koupčičtívi přiblíže se u: **John M. Fixa, 202 Jižní 17. ul., Omaha.** Telephone Doug. 5013.—Advertisement 10tf

CHCETE-LI, ABY VÁM VAŠE ÚSPORY PŘINÁŠELY 7% ÚROKU,

zakupte si dílec za Home Builders. Každý dílec jest záručen markytem na pozemek a domov, který jest společností na zakázku postavený. Společnost postaví každému kdekoli, když máte svůj pozemek, na mírné měsíční splátky. Dividendy se vyplácí dvakrát za rok. Máme též první markyete od 5 do 25 set na ruce, které jsou záručeny na nově domy v Omaze, pro ukladače. Blížší podrobnosti na požádání Vám sdělí: **John M. Fixa, 202 South 17. Str., Omaha, a American Security Co.** — Advertisement 19tf

SEDM PROCENT vyzískáte na vaše peníze uložené na bezpečnou jistotu u Bankers Realty Investment Company v Omaze.

Společnost jest inkorporována pod zákony státu Nebraska a její úspěch jest nejlepším důkazem, že byla založena na záručech základech. Nynější mohovitost přes milion dollarů. Dividendy jsou vypláceny dvakrát za rok, vždy na 1. ledna a 1. července. — Blížší podrobnosti na požádání sdělí J. C. Rychnovský, zástupce Bankers Realty Investment Company, Ground Floor Bee Bldg., Omaha, Neb. — Advertisement 34tf

PŘÁVNÍ PORADU po poště do všech států získáme za dollar. Osmnáctiletá zkušenost. Česká právníká kancelář, **Emil Motiš Co., Granger, Texas.** — Advertisement 5-3m

Pronajme se moderné zařizený dům

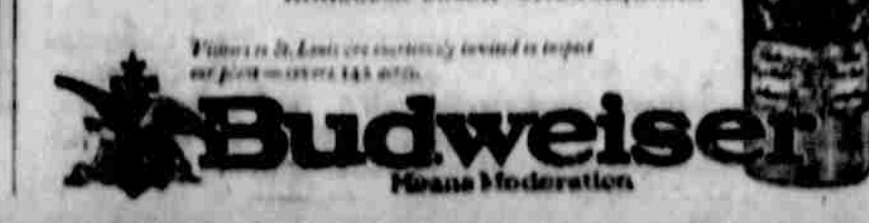
o 6 světničkách; spodní vytápění, velká půda; \$18 měsíčně; číslo 3168 So. 13. St. a Boulevard. Pro blížší podrobnosti můžete zavolat telefonem Douglas 3240. — Advertisement 1-20-1fc

George Washington — "Father of His Country"

Každý AMERIKAN ví, že bez nesmrtelného Washingtona, našo národní neodvislost byla by neznáma. Než přece osamhým jest známo, že největší bitva Washingtonova života bojována byla pro zástání Ústavu Spojených Států jeho krajanům. Těmž bezprostředně po revoluci záležo se, že velká ta obec krve i jmění byla marnou. Pávod nlob tímleže států odmítlo společně pracovati jak v duchu tak i v zákoue. Nová republika otfářasí se ve svých základech. V této kritické době americké historie nejznamenitější mužové z každého státu sešli se v konvenci a jednomyslně zvolili Washingtona prezidentem — nepočtyně nejváženějši scházto toho dne, jak světa známá. Ždu ověditel Washington právě tak velkou svou sehopnost jako zákonodárec, jako vojévůden. Po měsíce otevře této republiky pracoval, až konečně přijal náš pitloný Národní zákon, jímž navždy zaručena jest náboženství, obchodní a osobní svoboda. To stalo se r. 1787. O sedmdesát roků později Andrew Busch založil svůj velký závod na ustanoveních federálního zákona, pro jehož přijeti Washington tak úsilově pracoval. Jako všichni velcí mužové své doby, tak i on mórne požíval dobré staré ledemněné pivu. Po tti generace Andrew Busch vavili poctivé pivu ze sladu a chmele. Dnes 7500 osob denně zaměstnáno jest, aby stádivo se stále vaxřustá jeli poptáve. Velká obliba jich prošláho draba **BUDWEISER** založena na jakosti, čistotě, lehkosti a zvláštní lahodě, přispěla k prodeji jeho ton mórno, že prodá se piva toho o mnoho milionů láhví více než kterékoli jiné pivo.

ANHEUSER-BUSCH, ST. LOUIS, U.S.A.

Budweiser Means Moderation

SBOR TEL. JED. SOKOLEK TYRŠ

Velkou SYLVESTROVSKOU ZÁBAVU v pátek, 31. prosince 1915, v síni p. Vác. Tesate. Umožná hudba sokola Jos. Ruzický bude účinkovat. Začátek v 8 hodin večer. Vstupné 25c osoba. Účastníci uvetejše své avence, by se k naší sylvestrovské zábavě dostavili a v kruhu veselé společnosti ložení starého s novým rokem oslavili. O vše jest tu nejlepě postaráno. Že se příjemně pobavíte, ručí vám **Poradající výbor.**